
**Роде красний,
роде наш прекрасний...**
Департамент культури і туризму,
національностей та
релігій
Чернігівської облдержадміністрації
КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для дітей» ЧОР
Випуск 46

Бібліотека - це доля!
80 років від дня народження
Наталії Іванівни Лисенко

Чернігів-2025

УДК 016:02

Укладачка: О. Волченко

Редактор: Л. Казакова

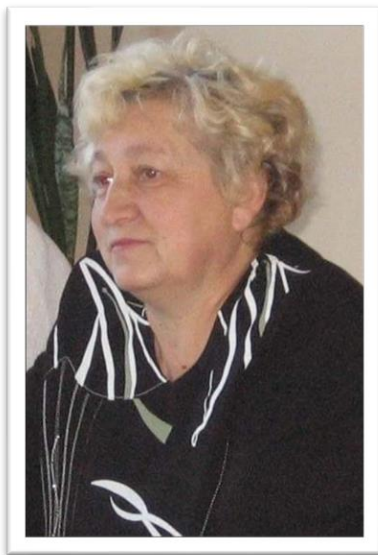
Відповідальна за випуск: Т. Ключ

Бібліотека - це доля! (до 80-річчя від дня народження Н. Лисенко) : краєзнавчі дайджест-читання / Чернігівська обласна бібліотека для дітей ; уклад. О. Волченко. – Чернігів, 2025. – 15 с. – (Роде красний, роде наш прекрасний...).

Показчик висвітлює життєвий шлях та професійну діяльність заслуженого працівника культури України Н. І. Лисенко (1945-2025), вона пройшла шлях від сільського бібліотекаря до директора Чернігівської обласної бібліотеки для дітей – найбільшої дитячої книгозбірні області, яку очолювала понад 35 років (1977-2012 рр.). Видання адресоване бібліотечним працівникам та організаторам дитячого читання.

Департамент культури і туризму,
національностей та релігій
Чернігівської обласної державної адміністрації
КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для дітей»
Чернігівської обласної ради

Бібліотека - це доля!

80 років від дня народження Наталії Лисенко
(1945-2015)

*Роде красний, роде наш прекрасний...
краєзнавчі дайджест-читання*

Чернігів-2025

Наталія Іванівна Лисенко народилася 21 січня 1945 року в родині педагогів в с. Олішівка на Чернігівщині. Дитинство та шкільні роки пройшли в с. Погорільці Семенівського району. Наталія завжди захоплювалася книгами і читанням, пам'ятаючи народну мудрість: «Заняття з книгами - юність живлять, старість звеселяють, щастя прикрашають, в нещасті дають сховище і розраду, вдома утішають, поза домом не заважають».

Після закінчення Ніжинського училища культури працювала в сільських бібліотеках Чернігівського району, а з 1969 року пов'язала своє життя з Чернігівською обласною бібліотекою для дітей. Наталія

Іванівна з роками стала висококваліфікованим бібліотекарем. Здобувши вищу освіту в Київському державному інституті культури, у 1979 році вона очолила головну дитячу бібліотеку Чернігівської області. Її лідерські якості, такі як працелюбність, відповідальність, комунікабельність та уважне ставлення до людей, відіграли важливу роль у її керівництві. Саме завдяки цим якостям вона успішно захищала інтереси бібліотеки та її читачів, займалася формуванням фонду, покращувала матеріально-технічну базу та сприяла розвитку професійного, працездатного та творчого колективу. Її ентузіазм, енергія та наполегливість дозволили бібліотеці у 1988 році отримати нове приміщення у великому мікрорайоні міста.

Все життя дивовижна жінка присвятила улюбленій справі - просвітництву і вихованню дітей і підлітків. Багато зусиль докладала як розвитку обласної книгозбірні, так і становленню дитячих бібліотек Чернігівщини, зберігаючи при цьому енергію, цілеспрямованість, - вона завжди була генератором творчих ідей.

Бібліотека успішно працювала, збільшувала свою ресурсну базу, поповнювала книжковий фонд, комплектувалась комп'ютерами, сканерами, принтерами, отримала вихід в Інтернет, поступово впроваджуючи в роботу новітні інформаційні технології.

Реалізуючи концепцію і своє бачення розвитку ОДБ, колектив і директор того часу будують свою діяльність на основі комплексних програм з естетичного, екологічного, краєзнавчого напрямків; організовують різноманітні обласні і загальноміські творчі акції з метою покращення та активізації роботи дитячих бібліотек Чернігівщини з дітьми і підлітками; залучають громадськість до вирішення нагальних проблем; проводять значну роботу з підвищення ролі книги у вихованні своїх читачів та щодо залучення дітей міста й області до читання.

Завдяки Наталії Лисенко бібліотека стала не просто місцем, де зберігаються книги, а й живим культурним центром, де вирує життя, де відбуваються цікаві зустрічі, заходи та події, де кожен, незалежно від

віку, знаходить щось цікаве і важливе себе. Про це свідчать цифри - понад 17 тисяч користувачів щороку.

А ще – популярна телевізійна рубрика «Почитаймо разом», яка багато років знайомить глядачів з новинками літератури; ляльковий театр «Пізнайко», що понад 20 років дарує дітям радість зустрічі з улюбленими казковими героями; гурток «Юний краєзнавець», де юні дослідники відкривають для себе історію рідного краю. Завдяки ініціативі Наталії Іванівни, в області започатковано проведення

обласних краєзнавчих конкурсів-подорожей, присвячених видатним особистостям Чернігівщини, що сприяють розвитку краєзнавчого руху серед дітей з усіх куточків області.

У рамках програми «Всі діти талановиті», розробленої ОДБ спільно з обласним відділенням Національної спілки письменників України та обласним відділенням Дитячого фонду України на 2002-2005 рр., було проведено обласний конкурс дитячої літературної творчості «Країна сонячна дитинства», в якому взяли участь близько 300 юних поетів і прозаїків з усієї Чернігівщини.

Бібліотека стала справжнім центром родинного читання, де панує атмосфера тепла, розуміння та спільної творчості. Завдяки ініціативі Наталії Іванівни, співпраця з міським Управлінням освіти та Відділом у справах сім'ї та молоді увінчалися започаткуванням чудового свята «Читаюча родина», яке з нетерпінням чекають родини міста.

Бібліотека з особливою ніжністю та турботою ставиться до дітей, які потребують особливої уваги та підтримки, – дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей з інвалідністю. Серця бібліотекарів завжди відкриті для вихованців притулку «Надія», з яким бібліотеку пов'язують багаторічні дружні стосунки. Кожна зустріч з дітьми з «Надії» – це справжнє свято, сповнене радістю, посмішками та цікавими відкриттями.

Наталія Іванівна Лисенко добре розуміла стратегічні шляхи і бачила перспективи подальшого розвитку бібліотечного обслуговування дітей в області. Вона сформувала команду одностудців, яких єднують спільні завдання, творчі ідеї - в бібліотеці. Саме завдяки ініціативі і зусиллям директора вперше проведено обласні конкурси професійної майстерності «Дитячий бібліотекар» і «Дитина не може чекати» на кращу роботу з дітьми в сільських бібліотеках.

Наталія Іванівна була не просто керівником, а й справжнім наставником для багатьох бібліотечних працівників. Колеги з ОДБ, інших бібліотек області та дитячих бібліотек України зверталися до неї як до мудрої порадиці, впевнені в її підтримці. Вона

допомагала молодим бібліотекарям розробляти нові програми для дітей, ділилася секретами ефективного спілкування з читачами і колегами, та підтримувала їхні ініціативи. Завдяки своїй діяльності як наставника, Наталія Іванівна зробила значний внесок у розвиток бібліотечної справи в регіоні, виховавши цілу плеяду талановитих бібліотекарів.

Її любов до рідної мови та української пісні була справді безмежною. Вона знала безліч українських пісень, від народних до сучасних, і охоче ділилася цими знаннями з іншими, надихаючи їх вивчати мову та цікавитися культурою. Її любов до рідної культури проявлялася в кожному слові, в кожній інтонації. Вона була цікавим, захопливим співрозмовником, могла годинами говорити про літературу, історію, мистецтво, завжди знаходячи щось нове та захопливе для обговорення, вміла цікаво розповідати, була уважним слухачем, завжди готова підтримати розмову та висловити свою думку. Наталія Іванівна була взірцем людяності, завжди готова допомогти ближньому, підтримати у важку хвилину.

Для своєї сім'ї вона була надійною опорою та джерелом безмежної любові. Її дім завжди був наповнений теплом та затишком, де панували злагода та порозуміння.

Ця атмосфера любові та підтримки, яку вона створювала вдома, відображалася і на її професійній

діяльності. Її щира турбота про людей, вміння слухати та розуміти, бажання допомогти – все це було невід'ємною частиною її особистості, що пронизувала всі сфери її життя. Вона вміла створити навколо себе простір довіри та поваги, де кожен відчував себе цінним та важливим.

Її життя – яскравий приклад служіння Книзі та Дитинству, вона – справжня Берегиня, пам'ять про яку назавжди залишиться в серцях тих, хто її знав.

З плином часу змінювався світ, змінювалась і бібліотека, зростав професіоналізм колективу – і в кожній зміні відчувався вплив Наталії Іванівни, її невтомної енергії та дивовижної професійної інтуїції. Її віддана праця на ниві бібліотечної справи була високо оцінена державою: у 2004 році Наталії Іванівні Лисенко було присвоєно звання «Заслужений працівник культури України». Її спадщина – це розвинена

бібліотечна мережа Чернігівщини, це тисячі дітей та підлітків, які отримали доступ до знань та культури, це пам'ять про людину, яка щиро вірила у силу книги та її вплив на формування особистості.

І, мабуть, ці рядки поета саме про неї:

Її душа чекає дива

І вся тривогою щемить -

Десь недалеко мить щаслива,

Її життя найкраща мить.

Література:

Вересоцька В. М. Традиції зберігаємо і примножуємо / В. М. Вересоцька // Світ дитячих бібліотек. – 2008. – № 1. – С. 18–20.

Клюй Т. М. Світлій пам'яті Наталії Іванівни Лисенко: [некролог] / Т. Клюй // бібліотечна планета. – 2015. – № 2. – С. 42.

Вересоцька В. М. Бібліотека - це доля: [про директора Чернігівської ОДБ ім.. Островського Лисенко Н.] / В. М. Вересоцька // Світ дитячих бібліотек. – 2005. – № 1. – С. 6-7.

Лисенко Н. І. Двері в книжковий світ / Н. Лисенко //Чернігівські відомості. – 1991. – № 10 (8-14 берез.). – С. 5.

Лисенко Н. І. Книга та інтернет-технології у дитячій бібліотеці: поруч чи порізно?/ Н. Лисенко // Світ дитячих бібліотек. – 2005. – № 1. – С. 4-5.

Лисенко Н. І. Радісне свято книги: [Тиждень дитячої та юнацької книги в ОДБ] / Н. Лисенко // Деснянська правда. – 1996. – 4 квітня – С. 2.

Бібліотека - це доля
(краєзнавчі дайджест-читання)

Матеріал підготувала: О. Волченко

Літературний редактор: Л. Казакова

Відповідальна за випуск: Т. Ключ

Видавець:

Чернігівська обласна бібліотека для дітей

проспект Левка Лук'яненка, 22а

м.Чернігів 14032

тел..0462- 610-140

<https://chernihiv-lib.org.ua/>

e-mail: chernigivodb@ukr.net